

PAR004 - Έλος Μώλου ή Κεφάλου

Περιγραφή

Το έλος Μώλου (ή έλος Κεφάλου) βρίσκεται περίπου 1,5 χιλιόμετρα ανατολικά - βορειοανατολικά από τον οικισμό Μάρμαρα και απλώνεται στο βόρειο τμήμα της παραλίας του μικρού οικισμού του Μώλου στην Πάρο. Πρόκειται για παράκτιο έλος γλυκού έως υφάλμυρου νερού, που τροφοδοτείται κυρίως από την εκφόρτιση υπόγειου υδροφορέα που στραγγίζει μικρή κοιλάδα, ανατολικά του οικισμού Μάρμαρα. Καλύπτεται από πυκνή ελοφυτική βλάστηση και έχει κορεσμένα με νερό εδάφη και ανοιχτές επιφάνειες νερού, που αν και συρρικνώνονται δραστικά, διατηρούνται ακόμη και το καλοκαίρι. Μεταξύ άλλων, έχει αξία ως τόπος μεγάλης ποικιλίας υδροχαρούς βλάστησης, στάθμευσης μεταναστευτικών πουλιών, αναπαραγωγής υδρόβιων πουλιών αλλά και για την αποτροπή υφαλμύρινσης των ανάντη εδαφών. Ο υγρότοπος δέχεται ήπιες πιέσεις και οχλήσεις κυρίως κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών. Το καλοκαίρι η ακτή του χρησιμοποιείται για κολύμβηση ενώ εικάζεται μικρή κυνηγετική δραστηριότητα το χειμώνα και βόσκηση περιφερειακά. Στο παρελθόν διανοίχτηκαν κανάλια στράγγισης, τα οποία ωστόσο δεν κατάφεραν να αποστραγγίσουν ολόκληρο τον υγρότοπο. Ο παραλιακός δρόμος διέκοψε τη συνέχειά του με την παραλία. Επιπρόσθετα, οι τρεις κάθετοι δρόμοι που διανοίχτηκαν για την εξυπηρέτηση τουριστικών καταλυμάτων διέσπασαν τη συνοχή του έλους. Στη λεκάνη απορροής επικρατούν κυρίως εκτατικές καλλιέργειες και διάσπαρτη δόμηση. Απαντώνται οι οικότοποι 6420 - Μεσογειακοί λειμώνες με υψηλές πόες και βούρλα (*Molinio-Holoschoenion*), 72B0 - Κοινωνίες των υψηλών βούρλων, 1420 - Μεσογειακές και θερμοατλαντικές αλόφιλες λόχμες (*Arthrocnemum fruticosae*), 1310 - Μονοετής βλάστηση με *Salicornia*, 2250* - Λόχμες των παραλιών με άρκευθους (*Juniperus* spp.), 1410 - Μεσογειακά αλίπεδα (*Juncetalia maritimi*), 2110 - Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες και 2195 - Κοιλόητες μεταξύ των θινών με κλίνες καλαμιών και βούρλων. Η βλάστηση αποτελείται κυρίως από αμιγή τμήματα υπερυδατικών φυτών, τα οποία αναμιγνύονται με αλοφυτικά και αμμόφιλα είδη στα όρια του υγρότοπου προς την ακτή, ενώ στα πλημμυρισμένα ανοιχτά τμήματα αναπτύσσονται εφυδατικά ριζόφυτα του γένους *Ranunculus*. Στα νότια όρια του υγρότοπου υπάρχει μικρό τμήμα με δενδρώδη βλάστηση από αρκεύθους (*Juniperus oxycedrus* ssp. *macrocarpa*) ανάμεσα στους οποίους υπάρχουν υγρές κοιλόητες με υπερυδατική βλάστηση, ενώ υπάρχουν διάσπαρτα αυτοφυή και φυτεμένα άτομα αρμυρικιών. Στα τμήματα με αλοφυτική βλάστηση αναπτύσσονται αρμυρήθρες με κυρίαρχα είδη από τα γένη *Arthrocnemum* και *Halocnemum*, ενώ στα υγρά λιβάδια φύονται συστάδες με βούρλα κυρίως από τα γένη *Juncus* και *Carex* σε μίξη με *Scirpus* sp. Ο υγρότοπος βρίσκεται εντός των ορίων Ζώνης Ειδικής Προστασίας (GR4220025), Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά (Πορτόλου και συν. 2009) και Τοπίου Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΦΕΚ 1455/Β/1975). Τέλος, στο σύνολο του προστατεύεται από το Γ.Π.Σ. Πάρου (ΦΕΚ 148/ΑΑΠ/2012) και από το Π.Δ. των μικρών νησιωτικών υγρότοπων της Ελλάδας (Υ422PAR004, ΦΕΚ 229/ΑΑΠ/2012). (Περίοδος αναφοράς πρωτογενών δεδομένων: 4/2005, 9/2010. Απογραφείς: Γ. Κατσαδωράκης, Ν. Γεωργιάδης).

Γεωγραφικά στοιχεία

Περιφέρεια:	Νοτίου Αιγαίου
Περιφερειακή ενότητα:	Κυκλάδων
Νησί:	Πάρος
Δήμος:	Πάρου
Πλησιέστερος οικισμός:	Μάρμαρα
Απόσταση από πλ. οικισμό:	1.5 χλμ ανατολικά - βορειοανατολικά
Συντεταγμένες (WGS84):	25.264158 A - 37.056155 B

Θεμελιώδη στοιχεία

Θέση υγρότοπου:	Παράκτιος
Τύπος υγρότοπου:	Φυσικός
Έκταση:	59.9 στρέμ.

Υδρολογική αλληλεπίδραση με άλλον υγρότοπο:	Όχι
Αλατότητα νερού:	Γλυκό
Είσοδος γλυκού νερού:	Άλλο
Τύπος επιφανειακής εξόδου νερού:	Δεν υπάρχει εμφανές σημείο εξόδου του νερού
Ελεύθερη επιφάνεια νερού (%):	5 - 25
Παρουσία νερού:	Μόνιμη

Καθεστώς προστασίας

Κατηγορία προστασίας	Τύπος προστασίας	Ονομασία περιοχής	Κωδικός	Κάλυψη (%)	Νομοθεσία
Περιοχή προστασίας οικοτόπων και ειδών	Ζώνη ειδικής προστασίας	Νησίδες Πάρου και Νότια Αντίπαρος	GR4220025	94	N. 3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/2011)
Άλλο	ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ/ΖΟΕ	Έλος Μώλου ή Κέφαλου (Παραλία Μώλος όρμος Κέφαλος)		100	Γ.Π.Σ. (ΦΕΚ 148/ΑΑΠ/2012)
Άλλο	Νόμοι, Προεδρικά Διατάγματα, κοινές υπουργικές αποφάσεις (ΚΥΑ),	Έλος Μώλου ή Κέφαλου	Y422PAR004	100	Π.Δ. (ΦΕΚ 229/ΑΑΠ/2012)
Άλλο	Τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους				Υ.Α. (ΦΕΚ 1455/Β/1975)

Άλλοι χαρακτηρισμοί

Χαρακτηρισμός στην Ευρωπαϊκή Β.Δ. προστατευόμενων περιοχών (CDDA)

Κωδικός CDDA Κατηγορία

Κατηγορία προστατευόμενης περιοχής κατά IUCN

Σημαντική περιοχή για τα πουλιά

Κωδικός ΣΠΠ	Όνομα περιοχής	Κάλυψη (%)
GR153	Νήσος Πάρος, νήσος Αντίπαρος και νησίδες	100

Εθνική απογραφή υγρότοπων

Κωδικός Ονομασία

Κατάσταση υγρότοπου

Κατάσταση (MEDWET): 2- Το αρχικό φυσικό περιβάλλον/τοπίο κυριαρχεί στο χώρο (>50%)

Ιδιοκτησιακό καθεστώς

Δημόσιο - Δημοτικό / Ιδιωτικό

Αξίες υγρότοπου

102 Εκφόρτιση υπόγειων νερών

105 Κατακράτηση θρεπτικών
 109 Υποστήριξη τροφικών αλυσίδων
 110 Ενδιαίτημα άγριων ειδών ζώων και φυτών
 111 Αναψυχή
 203 Τροφοληπτική
 204 Αγροτική

Δραστηριότητες στον υγρότοπο

Δραστηριότητα	Ένταση
120 = Χρήση λιπασμάτων	Άγνωστη
140 = Βόσκηση	Μεσαία
162 = δεντροφύτευση	Μικρή
230 = Κυνήγι	Άγνωστη
502 = οδικό δίκτυο	Μεγάλη
609 = άλλες μορφές εγκαταστάσεων άθλησης / αναψυχής	Μεσαία
709 = άλλες μορφές ή μικτές μορφές ρύπανσης	Άγνωστη
800 = Επιχωματώσεις, διαμορφώσεις, αποστραγγίσεις	Μεγάλη
810 = Αποστράγγιση	Μεγάλη
830 = Δημιουργία καναλιών	Μεγάλη

Δραστηριότητες στη λεκάνη απορροής

Δραστηριότητα	Ένταση
105 = εκτατικές καλλιέργειες	Μεσαία
107 = δενδρώδεις καλλιέργειες	Μικρή
140 = Βόσκηση	Μικρή
162 = δεντροφύτευση	Μικρή
230 = Κυνήγι	Άγνωστη
401 = συνεχής δόμηση	Μικρή
403 = διασκορπισμένες κατοικίες	Μεσαία
502 = οδικό δίκτυο	Μικρή
700 = Ρύπανση	Μικρή

Επιπτώσεις

Επίπτωση	Ένταση
AS- = Μείωση αισθητικής τοπίου	Μικρή
WGS = Αποστράγγιση βάλτων/ελών	Μικρή

Τύποι οικότοπων

Τύπος	Κάλυψη (%)
1410 Μεσογειακά αλίπεδα (<i>Juncetalia maritimi</i>)	5 - 25
1420 Μεσογειακές και θερμοατλαντικές αλόφилες λόχμες (<i>Sacrocornetea fruticosi</i>)	5 - 25
2110 Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες	< 5
2190 Υγρές κοιλότητες μεταξύ των θινών	< 5
2250 * Θίνες των παραλίων με <i>Juniperus</i> spp.	5 - 25
6420 Υγροί μεσογειακοί λειμώνες με υψηλές πόες από <i>Molinio Holoschoenion</i>	51 - 75
72B0 Κοινωνίες των υψηλών βούρλων	5 - 25

1310 Πρωτογενής βλάστηση με *Salicornia* και άλλα μονοετή είδη των λασπωδών και αμμωδών ζωνών

5 - 25

Τύποι υγρότοπων (κατά Ramsar)

Τύπος

K -- Αβαθείς λίμνες και έλη γλυκού νερού της παράκτιας ζώνης

Κάλυψη (%)

> 95

Τύποι βλάστησης

Τύπος

Κάλυψη (%)

Αλοφυτική	5 - 25
Αμμόφιλη	< 5
Εφυδατική	5 - 25
Θαμνώδης / Δενδρώδης	5 - 25
Υγρολιβαδική	5 - 25
Υπερυδατική	26 - 50
Υφυδατική	5 - 25

Χλωρίδα

Χλωρίδα

Κυριαρχία

Αναφορά

<i>Arthrocnemum</i> sp.	Παρόν	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Carex</i> sp.	Συγκυρίαρχο	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Halocnemum</i> sp.	Παρόν	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Juncus</i> sp.	Συγκυρίαρχο	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Juniperus macrocarpa</i>	Παρόν	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Limonium</i> sp.	Παρόν	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Ranunculus</i> sp.	Συγκυρίαρχο	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Ruppia maritima</i>	Παρόν	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Salicornia</i> sp.	Παρόν	
<i>Scirpus</i> sp.	Συγκυρίαρχο	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Sporobolus pungens</i>	Παρόν	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Tamarix</i> sp.	Παρόν	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005

Πανίδα

Θηλαστικά

Παρουσία στον υγρότοπο

Αναφορά

Πουλιά

Αριθμός ατόμων

Κατάσταση φωλιάσματος

Αναφορά

<i>Anas querquedula</i> L., 1758	1-10	Δεν φωλιάζει	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Calidris temminckii</i> (Leisler, 1812)	1-10	Δεν φωλιάζει	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Larus michahellis</i> J.F. Naumann, 1840	10-100	Δεν φωλιάζει	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Tringa glareola</i> L., 1758	1-10	Δεν φωλιάζει	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Tringa</i> sp.	1-10	Δεν φωλιάζει	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Ardea cinerea</i> L., 1758	1-10	Δεν φωλιάζει	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Ardeola ralloides</i> (Scopoli, 1769)	1-10	Δεν φωλιάζει	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Gallinula chloropus</i> (L., 1758)	1-10	Φωλιάζει	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005
<i>Anthus pratensis</i> (L., 1758)	1-10	Δεν φωλιάζει	Γ. Κατσαδωράκης 09.04.2005

Ερπετά	Παρουσία στον υγρότοπο	Αναφορά
Αμφίβια	Παρουσία στον υγρότοπο	Αναφορά
Ψάρια	Παρουσία στον υγρότοπο	Αναφορά
Ασπόνδυλα	Παρουσία στον υγρότοπο	Αναφορά

Βιβλιογραφία

Γεωργιάδης, Ν., Κ. Παραγκαμιάν, Θ. Γιαννακάκης, Δ. Πουρσανίδης, και Γ. Κατσαδωράκης. 2010α. Απογραφή και τεκμηρίωση των υγρότοπων του Δήμου Πάρου. Τελική έκθεση. WWF Ελλάς. 150 σελ.

Κατσαδωράκης, Γ., και Κ. Παραγκαμιάν. 2007. Απογραφή των υγροτόπων των νησιών του Αιγαίου: Ταυτότητα, οικολογική κατάσταση και απειλές. Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση - WWF Ελλάς, Αθήνα. 392 σελ.

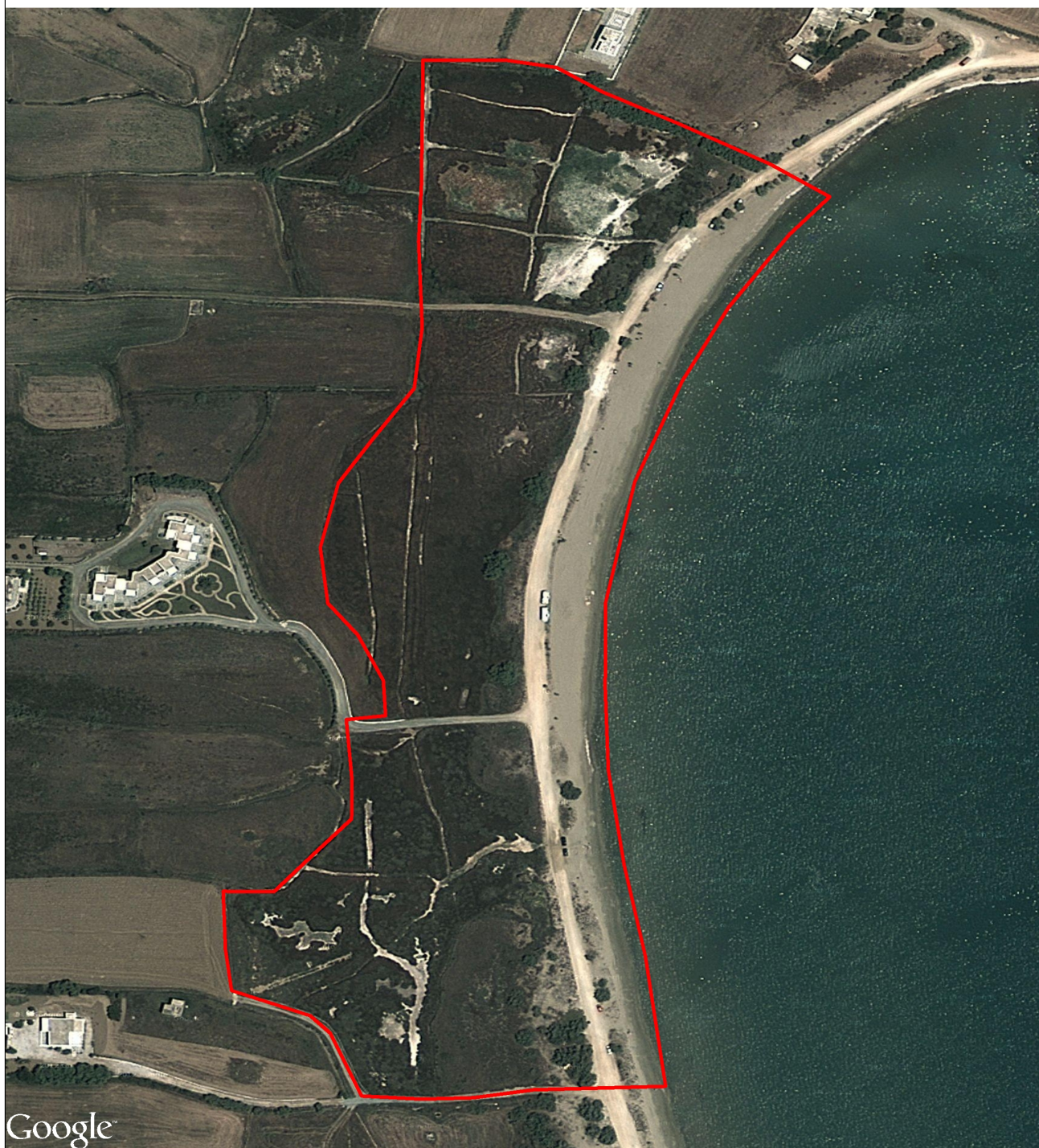
Πορτόλου, Δ., Σ. Μπουρδάκης, Χ. Βλάχος, Θ. Καστρίτης και Τ. Δημαλέξης (επ.). 2009. Οι Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά της Ελλάδας. Περιοχές Προτεραιότητας για τη Διατήρηση της Βιοποικιλότητας. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Αθήνα. 497 σελ.

© Γιώργος Κατσαδωράκης / WWF Ελλάς

PAR004 - Έλος Μώλου ή Κέφαλου / Molos or Kefalos marsh

Google

N. ΠΑΡΟΣ / PAROS

Δορυφορική εικόνα: Google Earth / WGS84 - Satellite image: Google Earth / WGS84

0 25 50 100 150 m

Όρια υγρότοπου
Site boundaries

Νησιωτικοί υγρότοποι της Ελλάδας - Island wetlands of Greece